

Reflexió i debat al voltant del context sociopolític | Assemblea General 20.10.2017

A l'espai de debat de l'Assemblea General Ordinària s'aborden tres qüestions per grups i, com a tancament, es posen en comú les inquietuds i reflexions compartides. Aquest document recull una síntesi de les aportacions.

1. Quin és el rol o la contribució de l'acció social davant la situació sociopolítica? Quins són els riscos dels nostres posicionaments? Instrumentalització?

Caldria tenir una major presència en la defensa dels nostres valors, dels drets socials, de la convivència i de la no discriminació, ja que potser s'ha estat massa callat fins ara. S'han de fer valer aquests valors, els conceptes i la realitat sobre la qual treballen les entitats, amb persones vulnerables, sense papers, i/o minories, des de la mediació i el respecte a la diversitat. El moment actual també pot ser una oportunitat per conscienciar de manera transversal de l'educació en els valors cívics de la participació i la democràcia. Això pot enriquir el teixit social. Les mostres de tolerància a la diferència, de respecte, la importància del 'com' s'estan fent les protestes (la no violència), la llibertat en l'expressió de l'opinió, l'esperit d'inclusió i cohesió i la creativitat dels missatges són valors d'una renovada civilitat.

La nostra acció social ha de procurar l'extensió dels drets de ciutadania a tots els col·lectius vulnerables o exclosos d'aquests drets. En aquests moments que aquests drets quan són posats en qüestió, s'ha de posar en relleu que la defensa dels drets dels col·lectius més vulnerables no ens eximeix en la defensa dels drets fonamentals de totes les persones. Ens hem de fer més visibles i hem de donar visibilitat a la feina que estem fent promovent la cohesió social i la participació.

D'altra banda, es creu que el tercer sector s'ha de posicionar de manera clara i reivindicativa i, alhora, respectuosa amb la pluralitat del sector. Per poder-ho fer, s'han d'assumir les condicions d'una bona governança de les entitats de segon i tercer nivell, però cal temps per incrementar els continguts de consens i que la representació dels òrgans de govern sigui ferma. S'han de preservar els espais de confiança, (òrgans col·legiats, reunions tècniques, coordinació de professionals) i no contaminar els canals de comunicació amb continguts que no derivin dels objectius comuns del mateix espai. Compte amb els 'memes'.

En general, però, en la situació actual, s'ha sentit a parlar del debat sobre l'escola inclusiva, la immersió lingüística i el suposat adoctrinament, del sistema sanitari, però no hi ha hagut una presència prou visible de l'acció social, que ha esta desplaçada del primer pla de l'opinió pública. Hem de competir per aquest primer pla si no volem que la nostra incidència desaparegui completament de la construcció de les polítiques socials. Hem de generar tècniques o estratègies comunicatives que consisteixin en vincular un debat amb aquells continguts que son la nostra raó de ser. Hem d'obrir visibilitat i

Reflexió i debat al voltant del context sociopolític | Assemblea General 20.10.2017

obtenir la quota justa d'audiència mediàtica. Hem d'encertar en les tècniques adequades, l'escenari adequat, l'oportunitat adequada, la veu adequada (amb la representativitat adequada) . Si vetllem per tots aquests aspectes la situació no ha de ser excusa per permetre als polítics defugir de les responsabilitats vers els col·lectius més vulnerables.

Pel que fa als **posicionaments**, han de ser decidits i forts en tot allò que suposa una vulneració de drets: lluitar per la garantia legal d'aquests drets i no permetre l'afebliment d'aquestes garanties, evitant la relativització o normalització de la vulneració sistemàtica. S'hauria d'evitar respondre de manera reactiva quan hi ha una vulneració perquè és poc eficaç; es parteix de la polèmica manipulada i es tendeix al conflicte distorsionant. Cal que la nostra acció social es basi en la promoció activa, fortament argumentada, sense precipitacions o improvisacions, de forma continuada i sistemàtica de la garantia de drets. En això hem de posicionar-nos amb força, visibilitat i incidència. Quan tenim discurs i contingut, ben travat i molt potent, ens escolten, ens guanyem audiència i aconseguim impacte. Els periodistes també estan tips de soroll buit. Així doncs hem de potenciar el discurs, el contingut, amb profunditat, amb treball de consens i concreció. Contingut real, actualitzat, del tot escaient a la situació. Llavors tindrem audiència i estarem en condicions de fer incidència i influir en el curs dels esdeveniments , pel que fa a les nostres preocupacions missionals.

Si es parla en nom d'ECAS, s'ha de partir de la diversitat i pluralitat d'entitats que la conformen, no des de les pròpies particularitats. Per poder fer-ho bé, s'han de donar espais, de debat i consensuar criteris comuns. Hem de poder exhibir la bandera de la pluralitat i procurar no danyar els interessos de cap membre d'ECAS. Representar a una federació com ECAS és deixar una mica a part la mirada particular.

Pel que fa a la **instrumentalització**, s'ha de vetllar per tenir presents certes qüestions com: qui parla en nom de l'entitat (sigui de primer o segon nivell); qui parla en nom dels usuaris o col·lectius atesos; què diuen; d'on parteixen les opinions i els posicionaments; a qui donen suport; quines accions promouen; quines crides escolten o responen; quines convocatòries s'adhereixen. En el cas de les entitats de segon o tercer nivell, s'han de centrar en la defensa dels drets més evidents. I respondre a les vulneracions més concretes. Pel que fa a les entitats, cal que tinguin un posicionament propi, però que aquest no impedeixi un posicionament compartit entre les entitats federades o confederades.

Per evitar o dificultar la instrumentalització, cal redactar i publicar els posicionaments assumits per cada entitat, per cada federació o confederació. Aquestes han d'estar publicades als nostres webs i ser accessibles a tothom, en particular als mitjans de comunicació Així, es pot respondre davant d'una interpretació malintencionada o esbiaixada fent referència al comunicat, manifestació o redactat consensuat.

Reflexió i debat al voltant del context sociopolític | Assemblea General 20.10.2017

D'altra banda, davant de rumors inconcrets o denúncies poc contrastades, es pot respondre recollint i objectivant les situacions denunciades i contrastant tota la informació per tal de reaccionar amb ple coneixement de causa.

2. Quins són els temes que preocupen les entitats davant la situació actual?

Els temes que més preocupen en l'actualitat a les entitats són aquells relacionats amb el **finançament**: la paralització de la convocatòria de la DGACC i DGJ i la por a l'anul·lació de les resolucions ja publicades; qui treballa amb la Generalitat, en passar la facturació per Madrid, es tem que quedi aturada o sigui poc àgil; que hi hagi un canvi en els criteris d'atorgament de les subvencions a les entitats (que la presa de decisions recaigui en algú extern al territori, que no conegui la realitat); por a que les entitats hagin de tancar i/o reduir projectes i/o plantilla; la disminució de les donacions i de la facturació. Algunes entitats ja han patit algunes d'aquestes conseqüències, com la denegació de pòlisses de crèdit per part dels bancs, la suspensió d'esdeveniments o menor participació, la menor aportació de les empreses, la paralització de la renda garantida, la paralització del SOC, etc.

D'altra banda, també preocupa l'estat anímic dels **professionals** de les entitats: es nota el cansament, la falta de concentració i la sensació d'incertesa. Hi ha necessitat de parlar, de compartir com ens afecta, com ens sentim. Cal treballar-ho. Preocupació per què acabi afectant a la convivència perquè es produeixin conflictes per qüestions polítiques o que es donin processos de radicalització.

Pel que fa als **col·lectius amb què treballen** les entitats, hi ha preocupació sobretot pel possible augment de l'atur i la disminució dels subsidis. Se'ls nota cansament, però no es detecten problemes de convivència. Algunes entitats han provocat el debat sobre el tema, per saber com els està afectant als seus usuaris i les persones procedents de països que han patit situacions semblants i, en general, els immigrants temen les conseqüències de la situació actual.

3. Quines repercussions preveiem en l'acció social i en els col·lectius atesos? Com hi participen les persones? Com garantim els seus drets?

Les **repercussions** en l'acció social s'han vist per exemple en el fre en al desplegament de la renda garantida. Per uns, la despesa no es prioritària en aquests moments i és inoportuna, un desenvolupament arbitrari de les competències que comporten desigualtats territorials. Per als altres, l'Estat impedeix el desplegament de les polítiques socials. Hauríem de dibuixar unes línies vermelles, i defensar-les, precisament per salvaguardar aquestes polítiques socials, en allò que afecten als col·lectius més vulnerables i exigir responsabilitats per tal de evitar aquests danys col·laterals.

Reflexió i debat al voltant del context sociopolític | Assemblea General 20.10.2017

Per tal de poder **garantir els drets**, es considera que des d'ECAS, la Taula del Tercer Sector i La Confederació s'ha d'exigir informació a l'Administració sobre el què passarà i els tempos que hi haurà (evitar la informació difosa); s'exigeixi accelerar/agilitzar les bestretes i no retenir projectes a Inspecció, etc., que retarden tot el procés. També es creu que s'hauria d'actuar a un nivell més alt i global amb un posicionament de 'no-acceptació' de la intervenció, un posicionament ideològic/polític no partidista sobre la vulneració de DDHH i la reivindicació que es compleixi el model d'acció social català. Es creu que s'hauria de fer una denúncia col·lectiva (podent arribar als tribunals) per demanar/exigir l'anul·lació de la intervenció econòmica i de la suspensió (de moment) de la concessió d'algunes subvencions que poden provocar el tancament de projectes i/o entitats senceres. Les entitats de 2on i 3er nivell haurien d'agafar la voluntat d'interlocutar i d'informar 'dia a dia', per protegir-les, de manera que aquestes no tinguin por a represàlies. ECAS hauria d'estar al peu del canó per donar resposta als possibles atacs a les entitats. Alhora, no s'ha de permetre cap deteriorament de tot el marc legal i procedimental que hem aconseguit durant els darrers anys.

Les **propostes** que es fan pel que fa a **treballar la situació actual** i cuidar les persones se centren en: a nivell del sector social, fer un decàleg per cuidar-nos; a nivell de les persones, fer/rebre formacions, tallers, seminaris, sortides, trobades amb eines, estratègies per a les entitats per a cuidar a les seves persones (treballadores, usuàries...) en aquest clima d'incertesa, cansament...; a nivell d'usuari, apoderar-los perquè també tinguin veu. Se'ls ha d'acompanyar en els debats que es plantegin entre ells, centrant la nostra intervenció en el 'com' es produeixen, quins elements de 'qualitat' permeten la pluralitat, el respecte a totes les opinions, el diàleg i l'escolta, la tolerància.. etc.. sense basar la intervenció en un posicionament ideològic, si no en els valors gràcies als quals els diferents posicionaments poden conviure i construir civilitat i ciutadania. Hem de donar eines i tècniques per poder conduir els debats constructivament, trobar la narració matisada, justa i adaptada a cada context, fer entendre cada cop més porcions de realitat i fer aprendre a respectar les postures contràries o antagòniques.

S'ha d'evitar que l'efervescència dels debats invisibilitzin el nostre col·lectiu i que esdevinguin doblement exclosos. Dins de cada entitat, servei i programa, hem de saber establir diferents nivells de participació adaptats a cada situació i context. En tota la nostra intervenció hem de potenciar la seva ciutadania plena.

Hem de saber quines són les nostres aportacions específiques al model de país que es pugui anar bastint i ser molt presents en aquestes discussions a mida que es vagin produint. Sigui quin sigui l'escenari, hi hem de ser presents, evitant extremismes, polaritzacions, radicalismes, exclusions... Hem de posar-nos d'acord en temes concrets com el salari mínim, la renda garantida, les polítiques actives d'ocupació, etc.

Reflexió i debat al voltant del context sociopolític | Assemblea General 20.10.2017

La nostra actitud prepositiva ho ha de ser igualment en qualsevol dels escenaris possibles:

a) Un escenari constituent, de construcció i definició de país: no hi poden faltar les nostres aportacions en la defensa i garantia dels drets i la continuïtat dels serveis, programes de les nostres entitats. Les noves estructures d'Estat han d'estar al servei de les persones i la iniciativa social ha de seguir tenint protagonisme per l'assoliment de la cohesió.

b) Un escenari de resistència, o involució: les aportacions han de ser de defensa dels drets assolits, de defensa dels rol del tercer sector en la concreció de les polítiques socials. Resistir en la defensa de pressupostos, programes, plans de suport del tercer sector, plans contra la pobresa, plans d'atenció a la infància, etc.... Fer veritat tot el planificat o compromès fins ara i no retrocedir en res d'allò aconseguit.

D'altra banda, també es fan **propostes de millora del model d'acció social català**: intentar ser positius; aprendre a relativitzar; pensar en diferents escenaris per evitar grans frustracions i/o estar amb les piles posades si tot va bé; estar molt atents a les problemàtiques que sorgeixin amb els usuaris (augment d'accions racistes vers persones amb discapacitat, gent gran, etc.; reviure traumes d'històries viscudes per part de la gent gran, refugiats...); mantenir l'optimisme. No perdre la mirada en els tècnics i formadors.

Ens hem de preparar per respondre de forma cohesionada en la defensa dels nostres serveis i programes davant dels nous escenaris que es presenten i que els posaran en perill. Hem de tenir clar que la nostra acció no és il·legal malgrat es deteriori o es relativitzi, la prioritat o el consens polític amb què la basàvem. Hem de demanar/exigir el manteniment de les condicions de continuïtat dels nostres serveis i programes. Hem d'estar al cas de quines vulnerabilitats i quines necessitats poden deixar de ser ateses i del per què poden passar a un segon pla o perdre la seva prioritat.